

IZ STRANE ŠTAMPE

Benjamin, J. Weigler, Hird, D. W., Sischo, W. M., Holmes, J. C., Danaye-Elmi, C., Palmer, C. W., Utterback, W. W.: *Veterinary and nonveterinary costs of disease in 29 California dairies participating in the National Animal Health Monitoring System from 1988 to 1989. (Cijena oboljenja sa i bez veterinarskih usluga u 29 farmi mliječnih goveda u Kaliforniji što sudjeluju u sustavu koji prati nacionalno zdravlje životinja od 1988. do 1989. godine.)* J. A. V. M. A., 196, 1945—1949, 1990.

U sklopu sustava koji se bavi praćenjem nacionalnog zdravlja životinja, u Kaliforniji je promatrano 29 stada mliječnih goveda tokom 12 mjeseci.

Na osnovi mjesečnih izvještaja dostavljenih od strane govedara bilježeni su troškovi po zdravim životinjama i oni vezani uz pojavu oboljenja u tim stadima.

Od ukupnih troškova koji su iznosili 1,523.558 dolara, na liječenje otpada 1,355.447 dolara (89%), a 168.091 dolar (11%) na preventivu.

Većinu troškova vezanih uz oboljenja (78%) činili su gubici uslijed izlučivanja i uginuća životinja. Od ukupnih troškova veterinarske usluge iznosile su samo 54.099 dolara (4%), od toga je 64% utrošeno na suzbijanje oboljenja, a 36% na liječenje.

Najskuplja kategorija oboljenja bila su oboljenja višena s godišnjom cijenom od 49,85 dolara po životinji, iza čega slijede problemi reprodukcije u visini od 38,05 dolara.

Takvim sustavnim prikupljanjem i statističkom obradom podataka na širokim geografskim područjima moguće je podatke o učinku oboljenja na ekonomičnost proizvodnje dostaviti svim zainteresiranim na području SAD.

L. I.

Winston A. Samuels: *Genetic gains limit milk production of dairy cows. (Napredak genetike ograničava mliječnost u krava.)* Feedstuffs 62, (7), 13—14, 1990.

Podaci američkih istraživača ukazuju da se genetski napredak u mliječnosti očituje smanjenom plodnošću krava.

Krave mobiliziraju u početku laktacije velike količine tkiva kako bi održale visoku mliječnost. Povećana mobilizacija tkiva u korelaciji je sa smanjenim stupnjem koncepcije. U početku laktacije povećanu mobilizaciju tkiva prati povećana negativna energetska bilanca, što djeluje slično pothranjivanju i očituje su u slabijoj aktivnosti ovarija. Neprijmjereno unošenje nutrijenata i suhe tvari ima za posljedicu smanjenu konzumaciju energije, te povećava negativnu energetska bilancu kroz dulje vremensko razdoblje.

Što duže traje negativna energetska bilanca, to je duže vrijeme do prve ovulacije i veći pad reproduktivnih

spособnosti. Pojedine krave reagiraju na negativnu energetska bilancu različitim kombiniranjem povećanog unošenja suhe tvari i mobilizacijom tjelesnih rezervi.

U predviđanju reproduktivnih sposobnosti ni promjene u tjelesnoj težini, niti mliječnost nisu toliko osjetljivi pokazatelji kao što je to energetska bilanca.

L. I.

Brown, H: *Periodic feeding is main cause of carcass contamination. (Periodično hranjenje glavni je uzrok kontaminacije trupa.)* Feedstuffs 62, (24), 12, 1990.

Prejedanje je jedan od čimbenika koji se očituje nalazom hrane u probavnom sustavu brojlera na liniji klanja, što dovodi do kontaminacije trupa, a povezuje se s uvjetima okoliša koji koč uzimanje hrane.

Rješenje problema sastoji se u trajnoj raspoloživosti hrane i vode, te osiguranju klimatskih uvjeta koji potiču kontinuirano uzimanje hrane prije njena oduzimanja.

Zaostajanje hrane u probavnom sustavu povećava se ako se perad otprema prebrzo nakon oduzimanja hrane, što je posljedica stresa ili neaktivnosti povezane sa smještajem u tijesan prostor. Nedostatak vode nije se pokazao od značaja.

Nadalje, važno je da se brojleri ostave na stelji nekoliko sati nakon oduzimanja hrane i prije hvatanja. Potrebno vrijeme zavisi od vremena hranjenja koje je prethodilo oduzimanju hrane. Utvrđeno je da gašenje svjetla usporava pražnjenje crijeva, pa se preporuča koristiti osvjetljenje nakon oduzimanja hrane tokom boravka na stelji, a prije hvatanja. Osvjetljenje nakon smještaja u tijesan prostor također ubrzava pražnjenje crijeva.

Tokom hladnoće perad uzima više hrane, a u toplom okolišu hrana se sporije kreće kroz probavni sustav, pa se povećano unošenje hrane tokom hladnog vremena može očitovati dopunom crijevnog sadržaja i povećanom varijabilnošću u njegovu pražnjenju. Stoga temperaturu na valja snižavati dok se ne oduzme hrana. Odviše dugo gladovanje dovodi do povećane količine tekućine u probavnom sustavu.

Laboratorijska istraživanja su pokazala da se hranidba uz srednju ili nisku temperaturu nastambe očituje povećanom težinom crijeva, što smanjuje randman, a što nije zabilježeno uz topli okoliš.

L. I.